

організацій), які можуть впливати на розвиток (планування та реалізацію) або на яких питання місцевого розвитку впливають у першу чергу.

Звичайно, бізнес є ключовим суб'єктом з кола зацікавлених сторін, основним рушієм економічного розвитку територій, але для країн з перехідною економікою (до яких належить і Україна) основну роль щодо перспектив місцевого економічного розвитку відіграють, як правило, підрозділи місцевої влади та створені нею агентства. Це зумовлено їхнім суттєвим впливом (як прямим, так і непрямим) на місцевий економічний розвиток. За умов недостатнього розвитку громадянського суспільства та низької соціальної активності бізнесу в країнах з перехідною економікою основний тягар проблем місцевого розвитку об'єктивно лягає на органи місцевої влади та створені нею структури.

Представники місцевої влади можуть впливати на місцевий розвиток як за допомогою стратегій (планів розвитку), які вони розробляють і втілюють в життя, так і за допомогою окремих правил і стимулів на підтримку тих чи інших пріоритетів розвитку територій, підприємств чи підприємців.

Список використаних джерел:

1. *Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За ред. Москалюка В. Є. — К.: КНЕУ, 2002. — 252с.*

2. *Тарасюк Г. М., Шваб Л. І. Планування діяльності підприємства. Навч. Посіб. — К.: Каравела, 2003. — 432с.*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Курепін В.М., канд. екон. наук

Миколаївський національний аграрний університет

Дослідження питань формування нормативно-правового забезпечення об'єднаних територіальних громад (ОТГ) є надзвичайно актуальним. Після створення нового адміністративного центру об'єднаної територіальної громади, мешканці сіл, селищ, міст потребують забезпечення життєдіяльності[1].

Розвиток новоствореної територіальної громади вимагає ефективного використання її потенціалу, має відповідати інтересам населення і європейським засадам державної регіональної політики. Такий підхід повинен враховувати усі аспекти стратегії розвитку: освітнє, наукове та інформаційне, фінансове, земельне, майнове та інше.

Найголовнішим елементом стратегії розвитку ОТГ є самостійність, ефективність управлінських інновацій, швидкість та обґрунтування прийняття необхідних для громади рішень[2]. Стратегія розвитку ОТГ повинна бути побудована на принципах положень Європейської хартії місцевого самоврядування, яка передбачає децентралізацію влади, передачу органам

місцевого самоврядування основних повноважень і ресурсів та відповідальність.

Децентралізації влади потребує прийняття та удосконалення законів і підзаконних нормативно-правових актів[3], які забезпечать правове регулювання діяльності новостворених ОТГ, спроможності місцевого самоврядування та побудови ефективної системи територіальної організації влади в Україні.

Зміни у законодавчих актах України, створення правових основ і можливостей для ОТГ забезпечують гарантії розвитку, стабільність і дієздатність територіальних громад, формування ефективних рад і їхніх виконавчих органів. Правове забезпечення розвитку ОТГ дозволяє якісно та ефективно забезпечити сталий розвиток[4], використання бюджетних коштів, надання соціальних послуг покращення життя населення відповідних об'єднаних територіальних громад.

На початковому етапі формування ОТГ було прийнято низку законодавчих актів, які регламентували передачу управління від органів виконавчої влади до органів місцевого самоврядування. Це дозволило змінити фінансовий стан ОТГ, посилити функціональну спроможність місцевого самоврядування. Але варто зауважити, що не все ще зроблено, для кращого впровадження функцій децентралізації влади та надання максимальних можливостей для самоврядування слід, зокрема, завершити реформування сфер охорони здоров'я, освіти, культури, соціальних послуг, енергоефективності тощо.

Таким чином, спроможна громада з ініціативними та працьовитими людьми здатна забезпечити високий рівень життя населення, якщо швидко розвивається на національному рівні нормативно-правова база. З її допомогою планується розвиток, залучаються інвестиції, розвивається економіка. Це сприяє місцевому підприємництву щодо швидкого одержання адміністративних і соціальних послуг.

Список використаних джерел:

1. Курепін В. М., Курепін Д. В. Державне управління у сфері цивільного захисту та безпеки життєдіяльності в умовах реформування місцевого самоврядування та децентралізації влади. *ModernEconomics*. 2020. № 19(2020). С. 94-100. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V19\(2020\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V19(2020)-16).

2. Іваненко В. С. Органи управління в конфліктних і надзвичайних ситуаціях // Глобальні цілі сталого розвитку – безпека світу, соціально-економічні та екологічні прояви, можливості активізації партнерства : тези доповідей - здобувачів вищої освіти денної й заочної форм навчання за результатами щорічного тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 12 листопада 2020 р. Миколаїв : Миколаївський національний аграрний університет, 2020. С. 29-31. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8203>.

3. Курепін В. М. Реформування системи Державної служби з надзвичайних ситуацій: шляхи і способи розв'язання проблеми // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 26-29. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9818>.

4. Буга Р. Р. Реформування місцевого самоврядування з питань захисту населення і територій від негативних наслідків надзвичайних ситуацій, як гарантована безпека людині // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 14-17. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9819>.

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Мельниченко С. Г., здобувачка ступеня доктора філософії
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Різними сторонами функціонування територіальних громад присвячені праці багатьох українських науковців. Зокрема, до сьогодення, було досліджено такі основні аспекти діяльності територіальних громад [1 - 5]: особливості управління в територіальних громадах висвітлені у працях Кузьміна В. М., Кириленка О. П., Малиняка Б. С.; застосування інноваційних форм та методів діяльності територіальних громад досліджені Могильним С. А., Мельником В. М.; проблеми формування людського капіталу розкриті у наукових роботах Макаренка О. М., Чорної Л. О. Актуальними проблемами територіальних громад на сьогоднішній день є їх повноцінне законодавче забезпечення.

Для ефективного розвитку територіальних громад необхідною складовою є їх нормативно-правове та законодавче забезпечення. В реформуванні територіальної організації влади та місцевого самоврядування важливу роль відіграють Конституція та Закони України, а також Європейська хартія місцевого самоврядування. Так, згідно з головними положеннями Європейської хартії, усі процеси в ОТГ мають базуватися на таких основних принципах: відкритості; верховенства права; громадської участі; прозорості; субсидіарності; підконтрольності та підзвітності посадових осіб і органів місцевого самоврядування територіальній громаді; відкритості та доступності публічних послуг; фінансової, організаційної та правової спроможності місцевого самоврядування; відкритого партнерства між місцевим самоврядуванням та державою; дотримання принципів сталого розвитку територій та ін.

Слід зауважити, що провідну роль у створенні територіальних громад відіграли два закони – Закони України «Про співробітництво територіальних громад» та «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Так, перший визначає правові та організаційні особливості взаємодії та співробітництва між територіальними громадами, а також механізми, форми та принципи означеного співробітництва. Другий, же – є так званою «гарантією місцевого самоврядування», його основою є створення правових можливостей та умов для забезпечення дієздатності територіальних громад [6].